

תפ"ח 33171/05/14 - מדינת ישראל נגד משה רובין, יוני שבתייב, אמיר בן שמול, אורן אביטבול, ירון קפלן

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

תפ"ח 33171-05-14 מדינת ישראל נ' רובין(עציר) ואח'

בפני כב' השופט יואל עדן

בעניין: מדינת ישראל

נגד

המאשימה

הנאשמים

1. משה רובין 2. יוני שבתייב

3. אמיר בן שמול

4. אורן אביטבול

5. ירון קפלן

החלטה

1. כנגד ארבעה מחמשת הנאשמים הוגש ביום 19.5.14 כתב אישום הכולל 14 אישומים, הכוללים גם עבירות לפי חוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג - 2003. כתב אישום מתוקן, בעקבות הוספת נאשם הוגש ביום 31.7.14.

לאור העבירות בכתבי האישום הראשונים, נקבע התיק בפני מותב תלתא, ביום 18.3.15 הודיע ב"כ המאשימה כי נשקל שוב עניין הראיות ו"המאשימה תודיע לבית המשפט כי אין בכוונתה להוכיח את האישום הראשון לגבי ארגון הפשיעה. בהתאם לכל האישומים האחרים יש למחוק את החלק שנוגע לארגון הפשיעה", בעקבות זאת הועבר התיק לשמיעה בפני דן יחיד, ולאחר הדיון מיום 31.3.15, הוגשה בקשה לתיקון כתב האישום בשנית.

על פי האמור בבקשה, בהתאם להצהרת המאשימה כאמור, לא תוכיח המאשימה את האישום הראשון שעניינו עבירות לפי חוק מאבק בארגוני פשיעה, ובהתאם גם את יתר העובדות והראיות החיקוק הנגזרות מכך באישומים הנוספים, ונטען כי כפועל יוצא מכך תוקן כתב האישום בשנית, נמחק האישום הראשון, אך נוספו שני אישומים נוספים ועדי תביעה - אישום מס' 6 ביחס לנאשמים 1, 3 ו- 4, ואישום 15 ביחס לנאשם 3, ובנוסף תוקן אישום מס' 9 כך שנאשם 2 הוסף אליו. בנוסף, הוספו עדי תביעה מע.ת. 166 עד ע.ת. 250.

נטען כי כל חומר הראיות הנוגע לתיקונים המבוקשים הועבר להגנה יחד עם כתב האישום, חלק מהעובדות האמורות באישומים החדשים (השישי והתשיעי), היוו חלק משמעותי מעובדות האישום הראשון בכתב האישום המקורי, ולאור השלב בו מצוי ההליך, טרם שמיעת הראיות, ראוי כי יתבקש ביצוע התיקון בשלב הנוכחי באופן האמור לעיל, ולא בדרך של בקשה לפי סעיף 184 לחסד"פ.

2. ב"כ הנאשמים מתנגדים לבקשה לתיקון כתב האישום. נטען כי היתה המתנה לכתב אישום אשר אמור היה להיות בו תיקון טכני בהורדת עניין ארגון הפשיעה, וכעת נוספו אישומים ו- 75 עדים ללא הסבר, ובנוסף נאמר כי רשימת

עמוד 1

העדים אינה סופית, יש לעצור זאת, ואין לאפשר לתקן את כתב האישום כל הזמן.

נטען כי הגם שבשלב מקדמי נוהגים בתי המשפט להתיר תיקון כתבי אישום, אין לצאת מנקודת ההנחה שמצויים אנו בשלב מקדמי, הואיל והנאשמים (1-4) עצורים כשנה. נטען כי יש להסביר את עבירות קשירת הקשר אשר הוספו ואת הוספת מעל 75 עדים.

עוד נטען כי השינוי הינו מהותי, בחלוף שנה אין לאפשר תיקון זה, התקיימו ישיבות גישור והיו פגישות, והתביעה מבצעת כעת שיפור עמדות, אין לתת לזה יד, זו התנהלות פסולה ולדבר יש השפעה על כל הסדרי הטיעון.

בתשובה נטען ע"י ב"כ המאשימה כי מרבית התיקונים הינם פרי השמטת האישום הראשון, וביחס לעבירות קשירת הקשר, נוצרו הן לאחר שקודם לכן היו תחת האישום הראשון הקשור בארגון פשיעה, ואל עדים נוספים אפשריים היתה התייחסות בכתב האישום המקורי, בהפניה לנספח שיוגש.

3. על פי סעיף 92(א) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) **"בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן..."**.

המרכז בבחינת בקשה לתיקון כתב אישום הינו בשאלה האם ניתנת לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן, בעקבות התיקון. מובן שלשלב הדיוני בו מוגשת הבקשה חשיבות ביחס לשאלת ההזדמנות הסבירה להתגונן, ולצד זאת, גם אין להתעלם מחלוף זמן.

מנגד עומד האינטרס הציבורי הבסיסי אשר גלום בהליך הפלילי, והוא כי תהא ירידה לחקר האמת ולחקר מכלול הנסיבות הנטענות, ולא יתאפשר מצב בו לא יתקיים ביחס לעניין מסוים הליך, אך בשל כך שנדרש תיקון.

אפנה לע"פ 52/63 **היועץ המשפטי לממשלה נ' משה פייגנבאום**, פ"ד יז', 1081 בעמ' 1087 - **"שיקול הדעת הנתון בכגון דא לבית המשפט, חייב בית המשפט להשתמש בו באורח שיפוטי, כשהוא משווה לנגד עיניו את המטרה לדון דין צדק לאמיתו. נראה לי שלעניין תיקון כתב האישום המבחן הוא, אם מתרפאים, על-ידי אותו תיקון בלבד, הפגמים שבהליכים שהתנהלו עד לתיקון"**.

4. בענייננו, לצד חלוף כשנה ממועד הגשת כתב האישום המקורי, מצויים אנו בשלב מקדמי ביותר של הדיון, עוד בטרם ניתן מענה ובטרם נשמע עד כלשהו. במצב דברים זה, מובן שאין בתיקון כתב האישום כדי לפגוע בקו הגנה מסוים אשר הוחל בו במסגרת הדיון, ומובן כי נשמרות לנאשמים כל האפשרויות לכלכל הגנתם כראוי ולהתגונן גם מפני האמור בכתב אישום המתוקן בשנית.

תיקון כתב אישום לעיתים עניינו טכני ולעיתים עניינו בהוספת עניינים מהותיים לרבות אישומים. אכן, התיקונים המבוקשים כעת עניינם בשאלות מהותיות, כגון הוספת שני אישומים והוספת עבירות אשר לא היו בכתב האישום המקורי או המתוקן לראשונה, ונוספו עדים רבים, אך עצם העובדה שמדובר בתיקונים מהותיים אין בה כדי לשלול את הבקשה לתיקון.

אכן, התיקון בחלקו נובע ממחיקת האישום הראשון ושורת עבירות הקשורות בטענה לארגון פשיעה, ולצד זאת נוספו עבירות ואישומים, אך אין בכל אלו כדי לפגוע באפשרות של הנאשמים להתגונן.

ביחס לפרשנות התנאי "הזדמנות סבירה להתגונן" אפנה לע"פ 5019/09 **דביר חליוה נ' מ"י** (20.8.2013), לסעיפים 24, 25 לפסק דינו של כב' השופט ח. מלצר, בו מיושמים גם ביחס לתיקון כתב אישום המבחינים אשר נקבעו בע"פ 63/79 **עוזר נ' מ"י**, פ"ד לג(3) 606, ביחס להרשעה בגין עובדות שהוכחו בפני בית המשפט, בעבירה בה לא הואשם נאשם.

התנאי בדבר הזדמנות סבירה להתגונן, בהתאם להלכה דלעיל, כולל יסוד טכני דיוני הקשור בהזדמנות להביא ראיות ולחקור עדים, ויסוד מהותי הקשור בהזדמנות סבירה לפתח ולייצב קו הגנה.

תנאים אלו מתקיימים בענייננו לאור השלב הדיוני.

אינני מוצא כל מקום לטענות על כי הבקשה לתיקון באה לאחר הליך גישור ופגישות בין הצדדים. המבחן בשאלה אם לאפשר תיקון כתב אישום הינו במסגרת ההוראות המפורטות לעיל, ואין לטענות האמורות כל היבט אשר יהיה בו לכשעצמו כדי למנוע תיקון כתב אישום.

העובדה שמדובר בבקשה לתיקון כתב אישום אשר באה כשנה לאחר שהוגש כתב האישום המקורי, ובמצב דברים בו ארבעה מתוך חמשת הנאשמים נתונים במעצר, אכן מעלה את השאלה היכן נמצאת נקודת הזמן בה בית המשפט לא יתיר, שוב ושוב, תיקון כתב האישום. אני מוצא כי בשלב זה, הן לאור היקף כתב האישום, והן לאור כך שחלק גדול מהתיקון קשור בהשמטת אישום והוראות חוק, עדיין יש לאפשרו.

כמו כן, למרות חלוף הזמן, יש ליתן את הדעת לנימוק אשר הובא בבקשה, והוא כי ראוי לבקש תיקון כתב אישום, על פני בקשה בהמשך ההליך, לעשות שימוש בסמכות לפי סעיף 184, ככל שתקום עילה לכך. אכן, בבחירת אפשרות זו יש, למרות חלוף הזמן עד כה, כדי הגנה ראויה יותר על זכויות הנאשמים.

5. מכל האמור, אני מוצא כי יש לקבל את בקשת המאשימה ולאפשר תיקון כתב האישום כמבוקש, אך זאת בכפוף לסייג אחד, כמפורט להלן.

סייג זה מתייחס לכך שבמסגרת רשימת עדי התביעה, נרשם לצד עד התביעה מס' 251 - "רשימת עדים זו אינה סופית".

כאמור בע"פ 52/63 דלעיל, התיקון אמור לתקן את כל הפגמים. הותרת מצב בו בכתב אישום נותרת פתוחה האפשרות, על פי נוסחו, להבאת עדים נוספים, בבחינת הותרת רשימת עדי התביעה פתוחה, אינה מתיישבת עם סדרי הדין ועם הכללים אשר נקבעו, ואשר מטרתם ניהול הליך הוגן ואפשרות לנאשמים להתגונן כראוי מפני כל אשר מיוחס להם.

סעיף 85 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), קובע בס"ק (6), כי כתב אישום יכול את "שמות עדי התביעה". הוראה זו באה על מנת לאפשר לנאשם להתגונן כראוי. **"על פיה יודע הנאשם עם אלו עדים רשאי הוא לבוא בקשר על מנת לבחון את הזמנתם להעיד מטעמו (שעם "עדי התביעה" אין הוא רשאי לקיים מגע כלשהו); ולפיה הרי הוא מתכנן את הגנתו, לרבות חקירתם של עדים אלה"**, י. קדמי "על סדר הדין בפלילים" (2009), בעמ' 925.

"הוספת עדים לרשימת עדי התביעה לאחר הגשת כתב אישום, דינה כדין "תיקון" של כתב האישום, ויש לנהוג לעניין זה על פי ההוראות המסדירות תיקון של כתב אישום", י. קדמי, שם.

מכל האמור, הותרה, כבר בכתב אישום אשר מוגש, של סעיף לפיו רשימת עדי התביעה אינה סופית, אינה אפשרית. אין לאפשר אמירה מראש, כי רשימת העדים אינה סופית, בבחינת התרה מראש של העדת עדים נוספים על אלו אשר בכתב אישום. על כתב האישום להכיל את מכלול העובדות, ואת רשימת כל העדים אשר מבוקש להעיד במסגרת ההליך.

הותרת אשר נכתב ע"י ב"כ המאשימה כ"עד תביעה" מס' 251 אשר לצידו נכתב "רשימת עדים זו אינה סופית", אין היא בבחינת תיקון כל הפגמים כאמור בע"פ 52/63 דלעיל, ואין להתיר זאת.

הדרך של רישום ברשימת עדי התביעה לצד אחד ממספרי העדים אמירה כי "רשימת עדים זו אינה סופית", אינה מתיישבת עם כל האמור לעיל, ואין להתיר תיקון כתב אישום הכולל הוראה שכזו. מכל מקום אין כל משמעות לכתיבת עד תביעה שכזה בכתב אישום, שכן כל הוספת עד תביעה ממילא מחוייבת בהגשת בקשה אשר הינה למעשה בקשה חדשה לתיקון כתב האישום, על כל המשתמע מכך, מבחינה דיונית ומהותית.

מבחינת הנאשמים, צריכים הם לדעת על מנת לכלכל הגנתם כראוי, את רשימת העדים. כך על פי הוראת החסד"פ, וכך על פי הגיון הדברים.

משכך אני מתיר הגשת כתב האישום המתוקן בשנית כנוסחו אשר צורף לבקשה, למעט התיקון הכולל את הוספת ע.ת. 251, תוספת אשר תימחק.

ההחלטה תישלח לצדדים.

ניתנה היום, י"ח אייר תשע"ה, 07 מאי 2015, בהעדר הצדדים.

